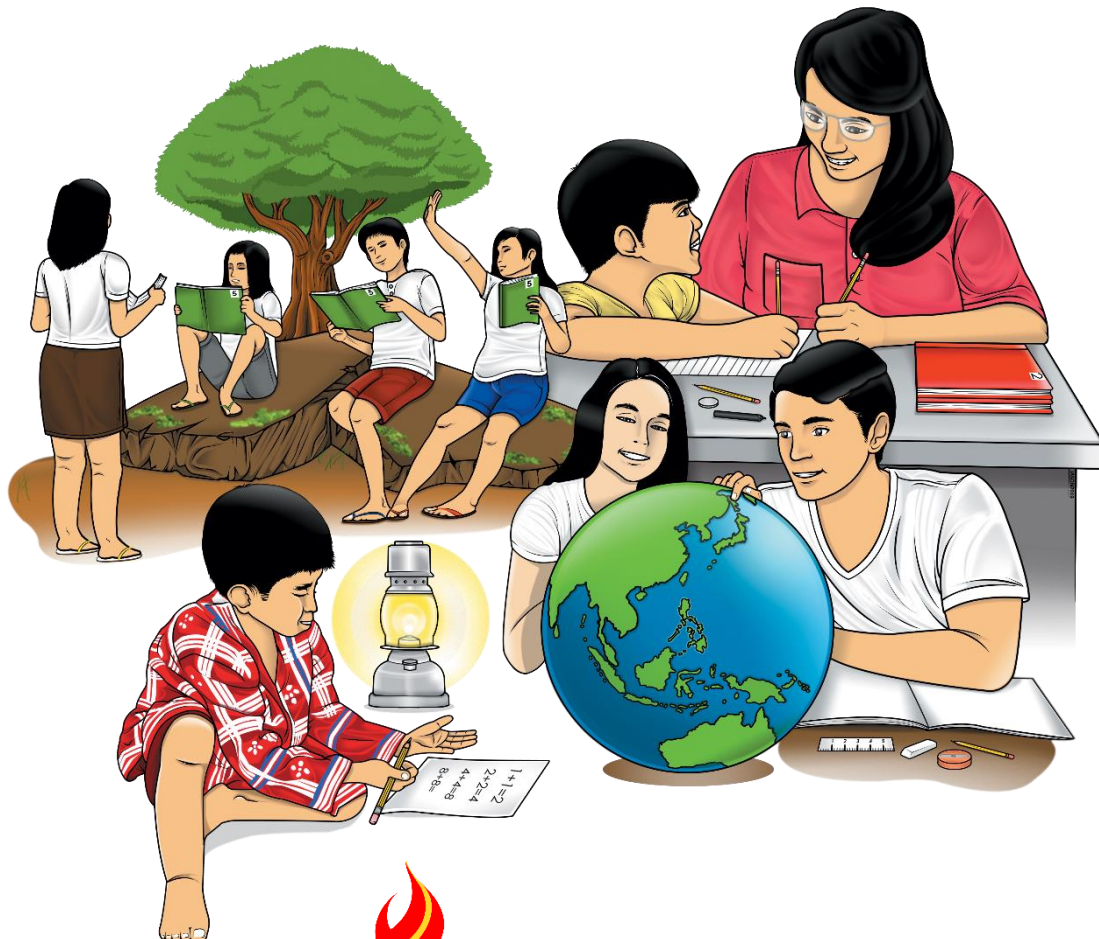

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 2: Pag-uulat ng Naobserbahang mga Pangyayari

Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang

Alternative Delivery Mode

Ikalawang Markahan – Modyul 1: Pagbibigay ng Wastong Wakas ng Kuwento **Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Lorie Ann D. Barrios
Editor:	Cristy S. Agudera, Lorna C. Ragos
Tagasuri:	Zimrose R. Pedrera, Markfil Tagsip
Tagawasto:	April T. Delos Santos
Tagaguhit:	Maria Lyn G. Tagal at Jecson L. Oafallas
Tagalapat:	Maria Lyn G. Tagal, Jecson L. Oafallas, Jaycee B. Barcelona
Tagapamahala:	Evelyn R. Fetalvero, Josephine L. Fadul, Janette G. Veloso, Christine C. Bagacay, Analiza C. Almazan, Lorna C. Ragos Ma. Cielo D. Estrada, Cristy S. Agudera, Mary Jane M. Mejorada, Alma D. Mercado

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region XI

Office Address: F. Torres St., Davao City

Telefax: (082) 291-1665; (082) 221-6147

E-mail Address: region11@deped.gov.ph * lrms.regionxi@deped.gov.ph

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 2:
Pag-uulat ng Naobserbahang
mga Pangyayari

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Sa araling ito, muli nating susukatin ang kakayahan mo sa pakikinig. Ngunit bukod sa pakikinig susubukin naman natin ang kakayahan mo sa pag-uulat ng mga nakita.

Marami akong gawaing inihanda para masubok ang iyong kaalaman tungkol dito. Basahing mabuti ang panuto sa bawat bahagi at isulat ang iyong mga sagot sa sagutang papel.

Pagkatapos ng modyul na ito, ikaw ay inaasahang:

- Naiuulat ang mga naobserbahang mga pangyayari sa pamayanan

Subukin

Pakinggan ang tekstong babasahin ng iyong kapamilya. Pagkatapos mapakinggan ang teksto, sagutin ang mga tanong.

Benepisyo ng Tsokolate

Isa sa mga karapatan ko bilang isang bata ay mabigyan ng sapat at masusustansiyang pagkain. Tungkulin ko naman na panatilihin ang malusog ang aking pangangatawan. Kailangang piliin ko ang aking mga pagkain. Pero hindi naman ibig sabihin nito, hindi na ako kakain ng mga pagkaing talagang gusto ko tulad ng tsokolate. Sabi nila masama ito sa aking kalusugan lalo na sa aking mga ngipin.

May nabasa ako na hindi naman pala sa lahat ng pagkakataon ay masama ang epekto ng ilang pagkain sa ating katawan, lalo na ang mga matatamis gaya ng tsokolate. Sa totoo lang, may ilang benepisyo rin ang nakukuha dito. Ilan sa mga ito ay:

Nakakapayat – Tama ang pagkakabasa mo, nakakapagpapayat ang tsokolate, kabaliktaran sa pag-aakala ng marami na ito ay nakakataba. Sa ginawang pag-aaral ng mga eksperto sa **University of California**, natuklasan na nakakapagpabilis ng metabolismo ang tsokolate. Dahil dito, agad na natutunaw sa ating katawan ang **calories** na nagiging sanhi ng pagtaba.

Nakapagpapatalino – Kukuha ka ba ng pagsusulit? Bakit hindi muna kumain ng ilang **bar** ng tsokolate para mas gumana ang iyong **IQ**? Ang **dark chocolAte** ay mayaman sa kemikal na nakapagpapaalerto sa utak ng tao. Ito ay ang **flavonoids**.

Nagpapabilis ang kemikal na ito ng daloy ng dugo na patungo sa utak.

Nakapagpapalakas – Mahusay itong baunin kung ikaw ay namamasyal. Bakit? Tumutulong kasi ang **theobromine** na taglay nito para mas lalo kang lumakas. Ang kemikal na ito ay matatagpuan din sa kape at ilang **energy drink**. Maganda din itong pagkunan ng **magnesium** at **chromium** na kilala bilang **energy producer**

Nakakaalis ng kulubot sa mukha/balat – Kung ang mga prutas at gulay ay nagtataglay ng **antioxidants**, gayundin ang tsokolate na siyang nagbibigay ng makinis na mukha o kutis sa iyo.

Halaw: <http://www.philstar.com/para-malibang/2013/01/26/901204/benepisyo-ng-chocolAte>

Panuto: Basahin ang mga tanong. Isulat sa notebook o sa sagutang papel ang tamang sagot.

1. Ano-ano ang magagandang dulot ng pagkain ng tsokolate?
 - a. Nakatataba ito ng katawan.
 - b. Nakapagpapatalino ang tsokolate.
 - c. Hindi maaring kainin dahil masama ito sa katawan.

2. Kailan nagiging masama sa katawan ang pagkain ng tsokolate?
 - a. Kung isa lang ang kinain mo sa araw-araw.
 - b. Kapag napakarami na ng kinain mo dahil tataas ang level ng sugar mo.
 - c. Kung kukuha ka ng eksamin masama ito sa katawan.

3. Ano-ano sa dating kaalaman mo sa tsokolate ang nagbago?
 - a. Nakatataba ang tsokolate.
 - b. Mabuti ang tsokolate sa katawan.
 - c. Nakapagpapatalino ang tsokolate.

4. Ano ang tungkulin mo sa iyong sarili pagdating sa pagkain?
 - a. Kailangang gulay at prutas ang palaging kainin.
 - b. Kainin ang lahat na pagkain na gusto para lumaki.
 - c. Tsokolate nalang ang palaging kainin dahil sa benepisyo nito.

Aralin

1

Pag-uulat ng Naobserbahang mga Pangyayari

Balikan

Bago natin pag-usapan ang kasanayan sa pag-uulat sa mga naobserbahang pangyayari balikan muna natin kung talagang natutuhan mo na ang pagbibigay ng wakas sa mga kuwento. Pakinggan ang tekstong babasahin ng iyong kapamilya. Pagkatapos ay bigyan ng wakas ang kuwentong napakinggan. Isulat ang titik ng iyong sagot sa *notebook* o sa sagutang papel.

“Ang Batang Matulungin”

ni: Lorie Ann D. Barrios

Si Alisa ay nagmamadaling lumabas sa paaralan upang umuwi. Paggagalitan siya ng ina kapag mahuli siya sa pag-uwi. Habang naghihintay siya ng sasakyan may lumabas na mag-ina sa paaralan. Sa unang tingin palang niya, kitang-kita na masama ang pakiramdam ng bata. Tumayo ang mga ito sa tabi upang umabang din ng sasakyan. Namimilipit sa sakit ng tiyan ang bata. Nagmamadali siya sa pag uwi dahil sa pagalitan siya ng ina kapag nahuli sa pag-uwi subalit naawa siya sa bata. Alam niyang mas kailangan ng mag-ina na sumakay kaagad, kaya ipina-ubaya nalang niya ang sasakyan sa kanila.

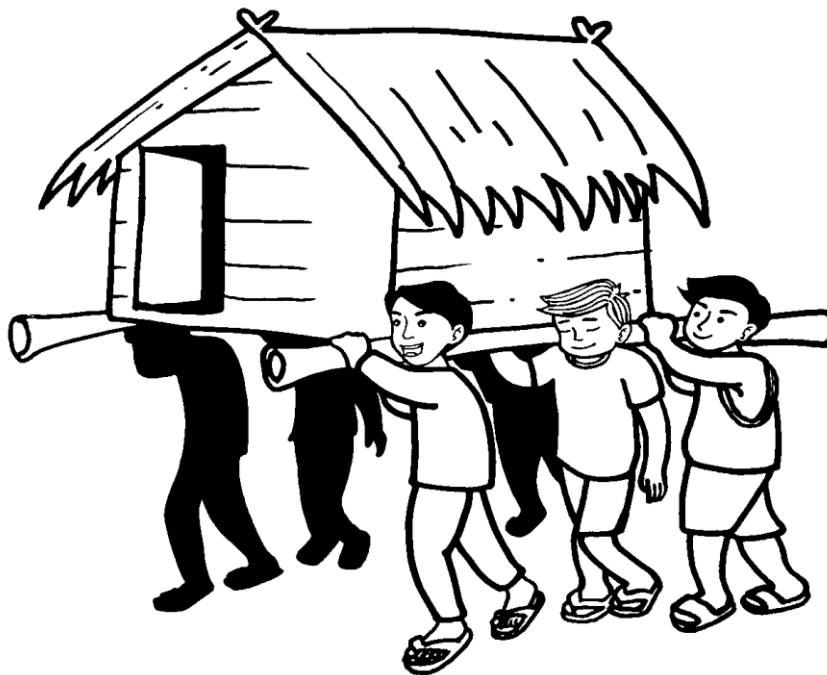
Nagpasalamat ang ina ng bata. Naghintay muli si Alisa ng susunod na sasakyan na masaya dahil nakatulong siya sa kapwa kahit sa munting paraan. Ano kaya ang magiging wakas ng kuwento?

Tuklasin

Panuto: Tingnan ang larawan sa ibaba. Subuking sagutin ang mga tanong ko.

1. Tungkol saan ang larawan? Ano ang napansin mo rito?
2. Sino-sino kaya ang kasangkot?
3. Tuwing kailan ito nagaganap?
4. Ano kaya ang nais nitong sabihin?
5. Patuloy pa bang nangyayari ito? Patunayan.

Suriin

Sa pag-uulat ng mga naobserbahang pangyayari sinasagot ang mga tanong na **Ano, Sino, Bakit, Paano, Saan**, at **Kailan**.

Alam mo ba na kapag ang tanong ay nagsisimula sa **Ano** ito ay tumutukoy sa *bagay*. Kung ito ay nagsisimula sa **Sino** ito ay tumutukoy sa *Tao*, kung sa **Saan** ito ay tumutukoy sa *lugar*, kung ito ay nagsisimula sa **Kailan** ito ay tumutukoy sa *araw* at kung ang tanong ay nagsisimula sa **Bakit** at **Paano** ito ay tumutukoy sa *paraan* o kung *paano* naganap ang isang pangyayari.

Halimbawa:

Saang lugar nanalasa ang bagyong Ambo?

Kailan ito nanalasa?

Anong bagyo ang nanalasa sa Eastern Samar?

Paano tinulungan ng gobyerno ang mga tao?

Bakit nawawalan ng pagkain ang mga tao sa Samar?

Halimbawa: Pansinin sa tekstong ito ang mga nakaitim na impormasyon na sumasagot sa mga tanong na Saan, Kailan, Ano, Paano at Bakit.

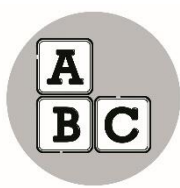
"Mga Kabuhayan sa Eastern Samar, Apektado ng Pananalasa ng Bagyong Ambo"

Apektado ang kabuhayan ng mga residente ng Eastern Samar matapos manalasa ng bagyong Ambo nitong **buwan ng Abril**.

Katulad ni Evangeline Jataas mula sa Barangay Binugawan sa bayan ng San Policarpo na mangiyak-ngiyak dahil sa sinapit ng kanilang mga tanim na melon na aanihin na sana pero dahil sa lakas ng hangin at baha dulot ng bagyo, hindi na ito mapapakinabangan. Kasama rin sa mga nasalanta ang tanim nilang mga pakwan, sitaw, at ampalaya. Kwento pa niya, ngayon lang sila nakaranas ng ganitong kalamidad.

Marami pa ring mga gulay ang nasisira. Dito umaasa ang pamilya nila para pambili ng bigas at nangangamba pa sila na matigil sa pag-aaral ang kanilang mga anak dahil maghihintay sila na makabangon ang kanilang mga pananim.

Sa inisyal na tala ng Provincial Disaster Risk Reduction and Management Council ng Eastern Samar, aabot na sa **34,235** pamilya ang apektado ng bagyong Ambo. Inaasahan naman ng mga apektadong residente na mas magiging mabilis pa ang pamamahagi ng tulong sa mga apektadong residente matapos isailalim sa state of calamity ang 9 na bayan ng Eastern Samar na matinding napinsala ng bagyong Ambo.

Pagyamanin

Pagsasanay 1

Pakinggan ang tekstong babasahin ng iyong kapamilya o i-play ang naka-record na tekstong binasa ng guro. Pagkatapos ay sagutin mo ang mga sumusunod na tanong.

Ang Alkansya Ni Arturo

Mahirap lamang ang pamilya ni Arturo. Ang ama niyang si Mang Delfin ay isang magsasaka subalit walang sariling lupa. Inuupahan lamang nito ang tinatamnan ng palay. Ang ina naman niyang si Aling Pacing ay simpleng maybahay lamang. Sampung taon na si Arturo. Siya ang panganay sa kanilang apat na magkakapatid. Sa pasukan ay nasa ika-apat na baitang na siya ng mababang paaralan.

Kapag ganitong bakasyon ay sinasamantala ni Arturo ang pagkakataon. Gumagawa siya ng alkansiyang kawayan. Panahon ng pamumunga ng bungangkahoy sa kanilang bakuran, dahil maluwang ang kanilang bakuran ay maraming punong namumunga. Pinipitas nila ng kanyang inay ang mga bunga at itinitinda iyon sa palengke.

Mabili ang kanilang mga tindang prutas. Kapag nakaubos sila sa paninda ay agad siyang binigyan ng pera sa kanyang inay. "Salamat po, Inay. Mayroon na naman akong panghulog sa aking alkansiya." Masayang sabi ni Boyet. Hayaan mo anak, bago siguro maubos ang mga bunga ng ating mga puno ay mapupuno na ang alkansiya mo," sabi ng kanyang inay. Napuno na ang alkansiya ni Boyet. Masipag kasi siyang mag-ipon.

Nang malapit na ang pasukan ay nagkaroon ng malakas na bagyo at nasira ang mga tanim na palay ng tatay ni Arturo. Kakaunti lang ang kanilang inani. Nagkautang ang kanyang tatay. Nag-alala naman ang inay ni Boyet. Malapit na ang pasukan at nawala ang inaasahan nilang panggagalingan ng pera. "Baka hindi ka makapag-aral ngayong taong ito, anak," malungkot na sabi ng kanyang inay. "Makapagaral po ako, inay. Puno napo ang alkansiya ko. Ito ang gagamitin ko sa aking pag-aaral," nakangiting sabi ni Arturo.

Nakapag-aral si Arturo ng pasukang iyon. Salamat at naisipan niyang mag-impok para sa darating na pangangailangan.

Panuto: Basahin ang mga tanong. Isulat sa kuwaderno o sa sagutang papel ang tamang sagot.

1. Sino ang bata sa kuwento?
 - a. Bitoy
 - b. Arturo
 - c. Jose

2. Ano ang hanapbuhay ng kaniyang ama?
 - a. Magsasaka
 - b. Abogado
 - c. Doctor

3. Ilang taong gulang na si Arturo?
 - a. Labindalawa
 - b. Sampu
 - d. Walo

4. Saan sila nagtitinda ng mga prutas?
 - a. sa Mall
 - b. sa Kalye
 - c. sa Palengke

5. Anong katangian ang ipinakita ni Arturo sa kuwento?
 - a. matipid na bata
 - b. tamad na bata
 - d. palalaro na bata

Pagsasanay 2

Panuto: Pagtambalin ang mga pangyayaring naganap sa ating bansa na nasa hanay **A** sa mga larawang nasa hanay **B**. Isulat ang letra ng iyong sagot sa sagutang papel.

A

1. Pagputok ng Bulkan

2. Banggaan ng sasakyan sa daan

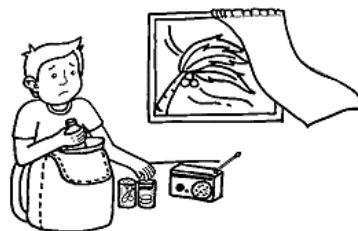
3. Pag – aalaga ng mga frontliners sa mga pasyente ng Covid 19

4. Isang malaking sunog sa lungsod

5. Paghahanda sa Bagyo

B

a.

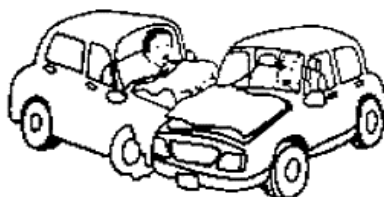
b.

c.

d.

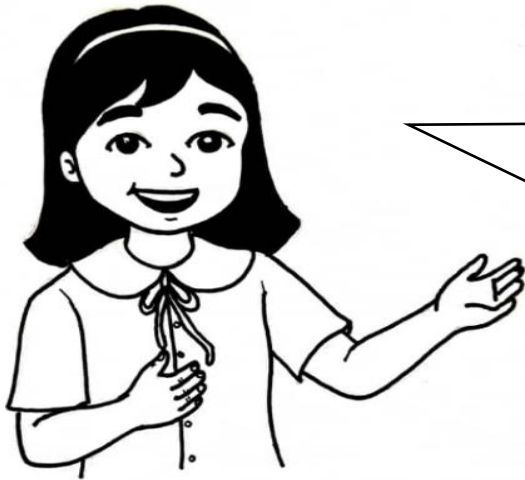
e.

Isaisip

Punan ang mga patlang upang mabuo ang kaisipan.

Nalaman ko na ang mga
salitang _____, _____, _____,
_____, _____, at _____, ay
ginagamit sa _____.

Isagawa

Ipagpalagay na isa kang
reporter at iuulat mo ang
karasanan ng mga Bikolano sa
pinakamalakas na bagyo sa
taong ito ang Bagyong Rolly.
Paano mo ito iuulat?

Tayahin

Pakinggan ang tekstong babasahin ng iyong kapamilya o i-play ang naka-record na tekstong binasa ng guro. Pagkatapos ay sagutin ang mga tanong.

"Pandemic Crisis Covid – 19"

Kinumpirma ang pagkalat ng pandemyang COVID-19, isang bagong nakahahawang sakit na sanhi ng SARS-CoV-2, sa Pilipinas noong Enero 30, 2020, kung kailan nakumpirma ang unang kaso ng COVID-19 sa kalakhang Maynila – isang Tsina na 38 taong gulang na naipasok sa Ospital ng San Lazaro sa Maynila.

Nakumpirma ang ikalawang kaso noong Pebrero 2, na isang 44 taong gulang na Tsino na namatay isang araw bago ang kumpirmasyon, at ito ang unang kaso na kumpirmadong pagkamatay dahil sa sakit na nasa labas ng pangunahing lupain ng Tsina. Nakumpirma ang unang kaso ng isang tao na walang kasaysayan ng paglalakbay noong Marso 5, isang lalaking edad 62 na madalas pumunta sa isang bulwagang panalanginang Muslim sa lungsod ng San Juan, Kalakhang Maynila, na nagdulot ng suspetsa sa transimisyon ng COVID-19 sa pamayanan ay parating na sa Pilipinas. Nakumpirma ang asawa ng lalaki na nahawaan noong Marso 7, na ang unang lokal na transmisyon na natiyak.

Panuto: Basahin at Isulat ang titik ng tamang sagot sa kuwaderno o sa sagutang papel.

1. Ano ang nakahahawang sakit na kumalat sa ating bansa ngayon?
 - a. Hepatitis
 - b. Covid 19
 - c. Pneumonia
2. Saang lugar sa Pilipnas ito unang kumalat?
 - a. Maynila
 - b. Cebu
 - c. Davao
3. Kailan ito kumalat sa ating bansa?
 - a. Enero 30, 2020
 - b. Enero 20, 2020
 - c. Enero 3, 2020
4. Paano ito kumalat sa ating bansa?
 - a. May isang taong pumunta sa Tsina.
 - b. May isang Tsina ang dumating sa ating bansa na siyang nagdala ng virus na ito.
 - c. Dumating nalang bigla ang virus na ito sa ating bansa.
5. Sino ang unang taong nahawaan nito sa ating bansa?
 - a. Isang babae edad 62
 - b. Isang bata edad 11
 - c. Isang lalaking edad 26

Karagdagang Gawain

Babasahin ng iyong kapamilya ang isang teksto, pakinggan mong mabuti ito. Pagkatapos ay sagutin ang sumusunod na mga tanong.

"Pagputok ng Bulkang Taal"

Ang pagputok ng Bulkang Taal ay nagdulot ng malakas na pagsabog noong ika-12 Enero taong 2020 sa Taal, Batangas dakong ika-dalawa ng hapon. Ayon sa PHIVOLCS ito ay itinaas sa ika-apat na alarma. Ang malakas na pagsabog ng bulkang taal ay may posibilidad na mag-tagal hanggang 4 na oras. Ang nangyaring pagsabog ay kinilasipika bilang *phreatic* at *strombolian* dahil sa tubig na nakaapekto sa mabagal na pagdalaoy ng magma. Ang sentrong krayter nito ay nag-buga ng abo na makakaapekto sa mga rehiyon ng Calabarzon maging sa kalakhang Maynila at Gitnang Luzon. Ang resulta nito ay nag-dulot ng pag-suspendido ng mga klase sa paaralan at trabaho gayundin ang pagpapahinto ng operasyon ng mga paliparan.

Panuto: Isulat ang Tama kung ang pangusap o pahayag ay batay sa binasang teksto at Mali kung hindi batay sa teksto. Ilagay sa sagutang papel ang iyong sagot.

- _____ 1. Bulkang Mayon ang sumabog na bulkan sa Pilipinas noong Enero 12, 2020.
- _____ 2. Sa probinsiya ng Batangas matatagpuan ang Bulkang Taal.
- _____ 3. Ang resulta ng pagsabog ng bulkan ay nagdudulot ng pag-suspendido ng mga klase sa paaralan at trabaho gayundin ang pagpapahinto ng operasyon ng mga paliparan.
- _____ 4. Noong Enero 10, 2020, naganap ang pagsabog ng bulkang Taal sa Batangas.
- _____ 5. Ang nangyaring pagsabog ay kinilasipika bilang *phreatic* at *strombolian* dahil sa tubig na nakaapekto sa mabagal na pagdalaoy ng magma.

Susi sa Pagwawasto

<p>Isaisip</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saan 2. Kailan 3. Ano 4. Paano 5. Bakit 6. Sino 7. Paguulat 	<p>Tayahin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B 2. A 3. A 4. B 5. C 	<p>Karagdagang Gawain</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mali 2. Tama 3. Tama 4. Mali 5. Tama
<p>Pagymamanin</p> <p>A.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A 2. A 3. B 4. C 5. A <p>B.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. C 2. D 3. E 4. B 5. A 		
<p>Subukin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B 2. B 3. A 4. A 	<p>Tuklasin</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bayanihan 2. Kalalakihan 3. Lipat-bahay 4. Pagtutulungan 5. Hindi na, dahil karamihan ng bahay ay yari na sa bato. 	

Sanggunian

Barrios, Lorie Ann D.(2019).

K to 12 Most Essential Learning Competencies for Filipino Grade 3
(2020). Department of Education Curriculum and Instruction Strand

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph